

דף יז:

או"ה סימן תפ"ט פ"א

עין משפט א.ב.

א. בליל שני אחר תפילת ערבית מתחילין לספור ימי העומר^ב, ואם שכה לספור בתחלת הלילה^ל סופר כל הלילה^מ.

נה. מבריייתא במנחות דף ס"ו, והקשה בכ"מ פ"ו דסוכה איך מברכין בחו"ל על הספירה ביו"ט שני ולא חוששים לזילותא דיו"ט שהרי מטעם זה לא מברכים על ישיבת סוכה בשמיני בחו"ל, ותירץ דבשמיני עצרת אומר בכוס את יום ש"ע הזה ואם יברך על ישיבת סוכה סתרי אהדי, משא"כ כאן דאין סתירה בדברים. ועוד תירץ כיון דאנו בקיאין בקביעא דירחא א"כ מדינא א"צ לישיב בסוכה בשמיני עצרת וע"כ אין מברכים, אבל בספירת העומר מדינא צריך לספור במוצאי יו"ט הראשון. כה"ח אות ב'.

והטעם שאין אומרים ברכת שהחיינו בספירת העומר לפי שאינו אלא זכר בעלמא למקדש, ועוד דלא מצינו ברכת זמן אלא בדבר שיש בו הנאה כגון נטילת לולב שבאה לשמחה ותקיעת שופר לזכרון לפני אבינו שבשמים ומקרא מגילה דחס הקב"ה עלינו, ופדיון הבן לפי שהוא יצא מספק נפל, אבל ספירת העומר לעוגמת נפש לחורבן בית מקדשינו. כ"כ הר"ן בסוף מסכת פסחים בשם המאור, והרשב"א והלבוש כתב דסומכין על זמן של יו"ט הראשון.

ודעת רוב הפוסקים דספירת העומר בזה"ז אינה אלא מדרבנן והיא זכר למקדש שהיו מקריבין מנחת העומר, אבל הרמב"ם בפ"ז דתמידין והחינוך סוברים דמצות ספירת העומר בזה"ז מן התורה והעיקר כסברת האומרים דבזה"ז אינה אלא מדרבנן. כה"ח אות ה'.

ונשים פטורות מספירת העומר כיון שהיא מצות עשה שהזמן גרמן, כ"כ הרמב"ם בפ"ז מתמידין ומוספין הלכה כ"ד. ומ"א ס"ק א'. וגם הנוהגות לברך על מצות שהזמן גרמן בספירת העומר לא יברכו שקרוב לודאי שישכחו מ"ב ס"ק ג'.

נו. דמצוה בתחילת הלילה משום דבעינן תמימות. לבוש.

נז. ותיכף כשנזכר מברך ולא יאמר כיון שאחרתי אמתין עוד מעט, לפי שכל מה שמתאחר גורם אחיזה לחיצונים, וכ"כ בשער הגילגולים בהקדמה י"א.

א. ב. מצוה על כל אחד לספור לעצמו^ז. וצריך לספור מעומד^ח, ולברך תחילה^ע וסופר הימים והשבועות^פ, כיצד, ביום הראשון אומר היום יום אחד לעומר^צ עד שמגיע לז' ימים ואז אומר היום שבעה ימים לעומר שהם שבוע אחד.

א. ג. ביום השמיני יאמר היום שמנה ימים לעומר שהם שבוע אחד ויום

נח. דכתיב "וספרתם לכם", שתהיה ספירה לכל אחד ואחד, מגמ' מנחות ס"ה ע"ב. וְאֵעִיג דשומע כעונה זה דוקא לענין הברכה, אבל בספירה עצמה בעינן ספירה לכל אחד כמו שדרשו לגבי לולב ולקחתם לכם שיהיה לקיחה לכל אחד ואחד. ואם כיון לצאת מהש"ץ יצא בדיעבד כיון שיש בזה מחלוקת וע"כ יחזור ויספור בלא ברכה, והיום גם בברכה כל אדם מברך לעצמו. כה"ח אות י"ג.

נט. דכתיב מהחל חרמש "בקמה" אלא תקרי בקמה אלא "בקומה" ב"י, ט"ז ס"ק ב'. ואם מנה מיושב יצא. מרמב"ם פ"ד מתמידין ומוספין הלכה כ"ג. מ"א ס"ק ג'.

ס. ואם מנה ולא בירך יצא ואינו חוזר ומברך. שם ברמב"ם הלכה כ"ה. דברכות אינם מעכבות. ומה שזבה אינה מברכת הגם שכתוב ג"כ וספרה לה, צ"ל כיון דאם תראה תסתור לכן אינה מברכת, כ"כ בתוס' כתובות ע"ב ד"ה וספרה לה, וכ"כ בתוס' מנחות ס"ה ע"ב ד"ה וספרתם לכם.

סא. ופשוט דיכול לספור בכל לשון שמבין, ואם אינו מבין לשון הקודש לא יצא. מ"א ס"ק ב'. וי"א דיצא בלשון הקודש גם באינו מבין וע"כ יחזור לספור בלשון שמבין בלא ברכה. כה"ח אות כ'.

וְיִסַּף הַיָּמִים לְבַד וְלֹא הַשְּׁבֻעוֹת י"א דלא יצא וצריך לחזור ולספור בברכה אך י"א דיצא בדיעבד וע"כ אינו חוזר ומברך.

וְיִסַּף וְאֵם סֵפֶר בְּרֵאשֵׁי תִיבוֹת אֵין לוֹ לְחֻזוֹר וּלְבִרְךָ אֲבָל חֻזוֹר וּמוֹנֵה בְּלֹא בְּרֵכָה, וּבְבִרְכֵי יוֹסֵף הִבִּיא מַחְלוּקַת בְּזֵה וְע"כ חֻזוֹר וּמוֹנֵה בְּלֹא בְּרֵכָה. כה"ח אות כ"ה, כ"ו.

וְיִסַּף וְאֵם הִיָּה כוֹתֵב לְחִבְרֵי בֵּין הַשְּׁמִשׁוֹת וְכֹתֵב לוֹ יוֹם טו"ב לְסִפְרֵיהֶן הָעֵלָה בְּבִרְכֵי יוֹסֵף דִּיחֻזוֹר וּיְסַפֵּר בְּבִרְכָה. כה"ח אות כ"ז. וכן אם חבירו שאל אותו בבין השמשות כמה היום לעומר וכתב לו היום כו"כ לעומר חוזר ומברך. אך להלכה יחזור ויספור בלא ברכה. כה"ח אות כ"ח.

הַאוֹמֵר לְחִבְרֵי אַחַר שְׁקִיעַת הַחֲמָה בְּלֵיל ל"ג בְּעוֹמֵר אֵל תֹּאמֵר וִידוּי ל"ג בְּעוֹמֵר הוּא, יְכוּל לְחֻזוֹר וּלְסַפֵּר עִם בְּרֵכָה שֶׁלֹּא הִיָּתָה כּוֹוֹנְתּוֹ לֹמֵר חֲשׁוֹן. כה"ח אות ל'.

סב. וְהַט"ז כֹּתֵב שְׁמֵנְהֶגֶם לֹמֵר בְּעוֹמֵר עִם בִּי"ת וְרֹב הַנוֹסַחאוֹת וְכֵן בְּסֵפֶר הַכוֹוֹנוֹת הוּא לְעוֹמֵר עִם לַמ"ד וְהַאוֹמְרִים בְּעוֹמֵר יֵשׁ לָהֶם עַל מֵה שִׁיִּסְמוּכוּ. כה"ח אות ל"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

אחד פ. בארבעה עשר יום יאמר היום ארבעה עשר יום לעומר שהם שני שבועות.

דף יח.

עין משפט א.ב. או"ח סימן תקל סעיף א

א. חול המועד אסור במקצת מלאכות ומותר במקצתן פ.

הגה: והכל לפי צורך הענין שהיה נראה לחכמים להתיר ש.

סג. השבועות והימים הם לשון זכר לכן יאמר שבוע אחד ולא אחת, וכן שני שבועות ולא שתי שבועות וכן שלשה ארבעה חמשה ששה שבעה כולם בלשון זכר. ולעולם יאמר מנין המועט קודם כגון אחד ועשרים יום. מ"א ס"ק ה'. ובדיעבד אין זה מעכב ובכל אופן יצא. אם מנה היום ארבעים חסר אחת ביום ל"ט לעומר יצא, אבל אם שאל אותו חבירו בליל ל"ט לעומר ואמר לו ארבעים חסר אחת, בזה לא יצא וחוזר וסופר ומברך. כה"ח אות ל"ו.

סד. בגמ' בחגיגה י"ח דאיסור מלאכה בחוה"מ הוא מן התורה, והתורה מסרה לחכמים איזה מלאכות להתיר. ב"י. ודעת הטור להכריע דאיסור מלאכה בחוה"מ מדרבנן. ומשמע דדעת מר"ן השו"ע וכן הוא בב"י שמלאכה בחוה"מ איסור תורה, וא"כ בספיקא, לחומרא. וי"א דדעת מר"ן ג"כ איסורו מדרבנן. כה"ח אות א'.

ו בפסחים בדף קי"ח ע"א אמרו, כל המבזה את המועדות כאלו עובד ע"ז. ופירש רש"י שעושה מלאכה בחוה"מ, ומשמע דהיינו למ"ד איסור מלאכה מן התורה, ועיין בכה"ח אות ב'.

ו בפ' ג' דאבות אמרו המבזה את המועדות וכו' אין לו חלק לעולם הבא, ופי' רש"י שם שחילל המועדות בעשיית מלאכה או שנוהג בהם מנהג חול באכילה ושתייה, וחוה"מ בכלל מקראי קודש שצריך לכבדם באכילה ושתייה ובכסות כשאר יו"ט. ומצוה לכתחילה לקבוע סעודה בחוה"מ על הפת אחת בלילה ואחת ביום. מ"ב אות א'. וי"א דיש לכבדו ולבצוע על ב' כיכרות כמו בשבת ויו"ט ע"מ לכבדם יותר מן החול. כה"ח אות ד'. וכתב החיד"א דאיסור גדול בשחוק וקלות ראש יותר מעשיית מלאכה בחוה"מ, מ"ב אות ב'. כה"ח אות ה'.

סה. כגון דבר האבד אם לא יעשנו. והתירו כל צרכי הרבים, ואפי' צרכי יחיד אם אינו מעשה אומן, וכן התירו כל צרכי המועד לצורך אוכל נפש. וכן אם אין לפועל מה לאכול מותר גם במלאכות אסורות.

ו מותר להרוג בחוה"מ יתושים וזבובים המצערים את האדם אפי' שיכול להבריחם, כיון